

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 444/2011-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. februára 2012 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudcov Milana Ľalíka a Marianny Mochnáčovej prerokoval sťažnosť spoločnosti V. spol. s r. o., T., zastúpenej advokátom JUDr. M. K., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 249/1996 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti V. spol. s r. o., T., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 249/1996 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 249/1996 prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. Spoločnosti V. spol. s r. o., T., priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Spoločnosti V. spol. s r. o., T., priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 261,82 € (slovom dvestošesťdesiatjeden eur a osemdesiatdva centov), ktorú je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť na účet jej právneho zástupcu JUDr. M. K. B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 444/2011-8 z 9. novembra 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti V. spol. s r. o., T. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 249/1996.

2. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla:

„Navrhovateľ V. spol s r. o... návrhom podaným na Mestský súd v Bratislave dňa 14. 12. 1995 vedeným pod č. 34 Cb 269 95 proti odporcovi... sa domáha zaplataenia 143.939. Sk, s príslušenstvom.

Mestský súd v Bratislave dňa 22. 02. 1996 právnu vec postúpil Obvodnému súdu Bratislava I a bola vedená pod č. 16 C 43/96. Obvodný súd Bratislava I vec postúpil dňa 14. 6. 1996 Obvodnému súdu Bratislava II kde je vedená pod č. 9 C 249/96. Okresný súd Bratislava II vo veci konal od roka 1996 až do roka 1999 raz až dva krát do roka. Dňa 19. 5. 1997 súd nariadil znalecké dokazovanie. Proti znaleckému posudku mali účastníci konania viaceré námietky a pripomienky. Od 10. 11. 1999 až do roka 2003 súd vo veci nekonal.

Navrhovateľ, listom zo dňa 16. 1. 2003 požiadal súd o pokračovanie v konaní. Predsedníčka súdu listom zo dňa 14. 2. 2003 oznámila navrhovateľovi, že zákonná sudkyňa nekonala pre zaťaženosť a oznámila mu, že termín vo veci bude určený na 30. 4. 2003. Od roka 2003 do 16. 11. 2007 sa konalo 13 súdnych pojednávaní, niektoré boli zrušené a niektoré odročené pre neprítomnosť niektorého účastníka konania. Súd pri odročení súdneho pojednávania dňa 16. 11. 2007 uviedol, že do 40 dní zväži či nariadi znalecké dokazovanie alebo nariadi súdne pojednávanie Nestalo sa ani jedno, súd do teraz vo veci nekoná...

Dňa 14. 06. 2010 preto právny zástupca navrhovateľa požiadal predsedníčku Okresného súdu Bratislava II o zabezpečenie plynulosti konania, čo táto aj v liste zo dňa 14. 7. 2010 prisľúbila. K naplneniu jej prisľuby však neprišlo, a zákonná sudkyňa i naďalej nekoná.“

3. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje ústavnému súdu, aby vo veci vydal tento nález:

„Okresný súd Bratislava II svojim postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 249/1996 porušil základné ústavné právo sťažovateľa V. spol s r. o... uvedené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu Bratislava II, prikazuje aby vo veci 9 C 249/1996 konal bez ďalších zbytočných prietáhov

Sťažovateľovi spoločnosti V. s. r. o... priznáva primerané zadost' učinenie v sume 4.000.- EUR /slovom štyri tisíc EUR/ ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu,

Sťažovateľovi, konateľovi spoločnosti V. s. r. o... priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. M. K... do 15 dní od právoplatnosti nálezu.“

Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia sťažovateľka zdôvodnila tak, že „... Šestnásť ročný spor na konateľovi spoločnosti V. s. r. o. zanechal nie len vrásky na tvári ale i na jeho psychike. Konaním resp. nekonaním súdu vznikla spoločnosti teda konateľovi J. L. i majetková, ktorú v súlade s ust. § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde žiada vo výške 4000 EUR.“.

4. Na základe žiadosti ústavného súdu okresný súd v liste sp. zn. Spr. 2155/2011 z 9. decembra 2011 okrem iného uviedol:

„... skutočnosti uvádzané v sťažnosti zodpovedajú skutočnosti aj napriek tomu, že sudkyňa JUDr. M. G. bola systematický zo strany vedenia súdu na prieťahy v konaní a nečinnosť upozorňovaná. Na základe uvedených skutočností musíme konštatovať, že vo veci bol zistený prieťah v konaní spôsobený konajúcou sudkyňou.“

5. K vyjadreniu okresného súdu právny zástupca sťažovateľky v liste z 12. decembra 2012 uviedol: „Nemám čo dodať k vyjadreniu.“

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

II.

7. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností a zo spisu okresného súdu sp. zn. 9 C 249/1996 ústavný súd zistil tento relevantný priebeh a stav predmetného konania: Sťažovateľka je navrhovateľkou v spore proti odporcovi o zaplatenie istiny 4 777,89 € (143 939 Sk) s prísl., ktorý začal 19. decembra 1995 pred Mestským súdom v Bratislave (ďalej len „mestský súd“) a ktorý bol zaevidovaný pod sp. zn. 34 Cb 269/95. Následne boli vo veci vykonané tieto úkony:

- 27. decembra 1995 mestský súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku v lehote 15 dní od doručenia výzvy,

- 10. januára 1996 sťažovateľka uhradila súdny poplatok za podaný návrh,

- 22. februára 1996 mestský súd postúpil spis Obvodnému súdu Bratislava 1 (ďalej len „obvodný súd“) z dôvodu miestnej príslušnosti na ďalšie konanie, spis bol zaevidovaný pod sp. zn. 16 C 43/96,

- 1. apríla 1996 obvodný súd predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), aby rozhodol, ktorý súd je miestne príslušný na prerokovanie veci,

- 4. júna 1996 najvyšší súd rozhodol, že na prerokovanie veci je miestne príslušný Obvodný súd Bratislava 2 (ďalej aj „okresný súd“),

- 17. júna 1996 obvodný súd postúpil spis podľa rozhodnutia najvyššieho súdu okresnému súdu; tento prevzal spis 19. júna 1996 a zaevidoval ho pod spisovú značku 9 C 249/96,

- 22. júla 1996 okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie k veci od odporcu,

- 27. novembra 1996 sa uskutočnilo pojednávanie, vzhľadom na neúčast' sťažovateľky bolo pojednávanie odročené na neurčito,

- 7. marca 1997 sa uskutočnilo pojednávanie, bola konštatovaná prítomnosť právneho zástupcu sťažovateľky a odporcu, okresný súd bez uvedenia dôvodu pojednávanie odročil na neurčito,

- 25. apríla 1997 sa uskutočnilo pojednávanie, po vypočutí sporových strán okresný súd pojednávanie odročil na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania znalcom z odboru stavebníctva, oceňovania nehnuteľnosti,

- 15. mája 1997 okresný súd vydal uznesenie č. k. 9 C 249/96-30, ktorým ustanovil znalca z odboru nehnuteľnosti a uložil mu vypracovať znalecký posudok do 30 dní, účastníkom konania uložil zložiť preddavok vo výške 5 000 Sk na trovy spojené s podaním znaleckého posudku do 15 dní,

- 17. júna 1997 súdny znalec požiadal okresný súd o opravu uznesenia, aby bol ustanovený v odbore stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby,

- 6. augusta 1997 okresný súd vydal požadované opravné uznesenie č. k. 9 C 249/96-34,

- 17. septembra 1997 bol okresnému súdu doručený znalecký posudok spolu s vyúčtovaním odmeny,

- 4. marca 1998 okresný súd nariadil termín súdneho pojednávania na 20. máj 1998 (nebola zaslaná pozvánka pre právneho zástupcu sťažovateľky, pozn.),

- 6. apríla 1998 okresný súd vydal uznesenie č. k. 9 C 249/96-43, ktorým priznal súdnemu znalcovi odmenu a náklady spojené s vypracovaním znaleckého posudku,

- 12. mája 1998 bolo okresnému súdu doručené doplňujúce vyjadrenie odporcu k návrhu,

- 19. mája 1998 sa konateľ sťažovateľky ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu pojednávania v P.,

- 20. mája 1998 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 8. júl 1998,

- 2. júla 1998 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľky k podanému znaleckému posudku,

- 8. júla 1998 sa uskutočnilo pojednávanie, konštatovala sa prítomnosť účastníkov konania a bez uvedenia dôvodu bolo pojednávanie odročené na neurčito,

- 5. novembra 1998 okresný súd zaslal súdnemu znalcovi pripomienky sťažovateľky k znaleckému posudku, aby sa k nim vyjadril v lehote 14 dní,

- 24. novembra 1998 bola okresnému súdu doručená žiadosť súdneho znalca o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k pripomienkam,

- 7. decembra 1998 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie súdneho znalca k pripomienkam,
- 10. februára 1999 okresný súd toto vyjadrenie zaslal účastníkom konania,
- 17. apríla 2003 okresný súd zrušil termín nariadeného súdneho pojednávania z dôvodu pridelenia veci inému sudcovi,
- 25. júna 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, odporca bol prítomný, sťažovateľka neprítomná, pojednávanie bolo odročené na 3. október 2003,
- 19. septembra 2003 bol zrušený termín nariadeného súdneho pojednávania bez uvedenia dôvodu a stanovený nový termín na 5. november 2003,
- 5. novembra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, boli vypočutí účastníci konania a pojednávanie bolo odročené na 3. december 2003 za účelom vykonania ďalšieho dokazovania,
- 3. decembra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, odporca bol prítomný, štatutárny zástupca sťažovateľky požiadal o odročenie súdneho pojednávania z dôvodu neprítomnosti svojho právneho zástupcu, okresný súd pojednávanie odročil na 26. január 2004,
- 26. januára 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, boli vypočutí účastníci konania a pojednávanie bolo odročené na 16. február 2004, zároveň bolo sťažovateľke uložené špecifikovať návrh, odkedy požaduje úroky z omeškania,
- 2. februára 2004 bolo okresnému súdu doručené toto upresnenie,
- 16. februára 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, boli vypočutí účastníci konania a pojednávanie bolo odročené na 15. marec 2004,
- 15. marca 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito,
- 14. januára 2005 bolo okresnému súdu doručené oznámenie sťažovateľky o zmene jej adresy,
- 9. mája 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľka predložila okresnému súdu vyjadrenie k veci, pojednávanie bolo odročené na 5. september 2005,
- 5. septembra 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, nedostavil sa odporca z dôvodu, že na pojednávanie nebol predvolaný, pojednávanie bolo odročené na 19. október 2005,
- 18. októbra 2005 okresný súd zrušil nariadený termín súdneho pojednávania z dôvodu ochorenia zákonnej sudkyne,

- 20. marca 2006 okresný súd vydal uznesenie č. k. 9 C 249/96-214, ktorým uložil sťažovateľke zaplatiť súdny poplatok za podaný žalobný návrh,
- 5. apríla 2006 sťažovateľka podala odvolanie proti uzneseniu č. k. 9 C 249/96-214 z dôvodu, že súdny poplatok už zaplatila 9. januára 1996,
- 24. apríla 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, boli vypočutí účastníci konania a pojednávanie bolo odročené na 19. máj 2006,
- 18. mája 2006 bolo okresnému súdu doručené upresnenie žalobného petitu,
- 19. mája 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, boli vypočutí účastníci konania a pojednávanie bolo odročené na 23. jún 2006,
- 23. júna 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, odporca bol prítomný, štatutárny zástupca sťažovateľky požiadal o odročenie súdneho pojednávania z dôvodu ospravedlnenej neprítomnosti svojho právneho zástupcu, okresný súd pojednávanie odročil na 27. september 2006,
- 27. septembra 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, okresný súd pojednávanie odročil na 27. november 2006,
- 24. novembra 2006 okresný súd spísal úradný záznam, ktorým zrušil nariadené súdne pojednávanie z dôvodu onemocnenia zákonnej sudkyne,
- 22. októbra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľka neprítomná (svoju neúčasť neospravedlnila), odporca prítomný, súd pojednávanie odročil na 16. november 2007,
- 16. novembra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, po vypočutí účastníkov konania bolo pojednávanie odročené na neurčito,
- 23. apríla 2010 právny zástupca sťažovateľky požiadal okresný súd, aby pokračoval v konaní,
- 9. decembra 2011 okresný súd nariadil termín súdneho pojednávania na 26. marec 2012.

III.

8. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

10. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

12. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie. Ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné vedomosti, ustanoví súd podľa § 127 OSP po vypočutí účastníkov znalca. Ustanovení znalci boli povinní podľa § 8 zákona č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch v znení neskorších predpisov (s účinnosťou od 1. septembra 2004 podľa § 16 ods. 2 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) vykonať znaleckú činnosť riadne a včas.

13. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria považuje ústavný súd aj povahu prerokúvanej veci. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

14. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je rozhodovanie o návrhu na zaplatenie istiny s príslušenstvom, teda po právnej stránke ide o štandardnú občianskoprávnu vec patriacu do rozhodovacej agendy

všeobecného súdnictva. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že doterajší priebeh konania len v zanedbateľnom rozsahu ovplyvnila skutková zložitosť veci (potreba znaleckých posudkov na ocenenie vykonaných prác), ktorá je však dostatočne poznaná všeobecnými súdmi (judikatúra, rozbery). Sudca prejavil váhavosť a nerozhodnosť a uspokojil sa s formalizovaným postupom opakovaním súdnych pojednávaní v čase od 16. júna 1996 až do podania ústavnej sťažnosti.

15. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd pri preskúmaní spisu zistil okolnosti, na základe ktorých sťažovateľka prispela tiež k zbytočným priet'ahom v konaní, pretože opakovane sa ospravedlňovala z neúčasti na súdnych pojednávaniach z dôvodu pracovných ciest a dovolenky (26. novembra 1996, 19. mája 1998, 23. júna 2003, 3. decembra 2003, 23. júna 2006) a 22. októbra 2007 sa bez ospravedlnenia nezúčastnila súdneho pojednávania.

16. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom konajúceho okresného súdu v predmetnej veci. Sťažovateľka v sťažnosti nekonkretizovala obdobia, počas ktorých malo dôjsť k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní, ale poukázala na celkovú dĺžku 16 rokov trvania súdneho sporu. Ústavný súd zobral do úvahy, že okresný súd fakticky priznal priet'ahy v konaní. Okresný súd v tomto ohľade nepochybne porušil svoje zákonné povinnosti dané mu predovšetkým Občianskym súdnym poriadkom. Konanie na okresnom súde je poznačené ako celok neefektívnosťou a nesústredenosťou, keď okresný súd mechanicky síce nariaďoval súdne pojednávania, ale ich v prevažnom rozsahu bez ďalšieho odročoval a vec meritórne neposudzoval, a to v celom období od 16. júna 1996 až do podania ústavnej sťažnosti. V čase od 10. februára 1999 do 3. februára 2003 bol okresný súd takmer 4 roky úplne nečinný. Okresný súd bol ďalej úplne nečinný od 16. novembra 2007 do 4. decembra 2011, t. j. v trvaní viac ako 4 roky. Okresný súd bol teda celkom nečinný v trvaní cca 8 rokov. Okresný súd za obdobie 15 a pol roka (odkedy mu bol spis postúpený) nerozhodol ani raz vo veci samej.

17. Aj vzhľadom na uvedené ústavný súd z hľadiska priet'ahov v konaní hodnotil postup okresného súdu ako celok. Napriek tomu, že okresný súd vykonával procesné úkony

spojené s prípravou pojednávania, vykonával pojednávania, zabezpečoval dôkazy, na ktoré sa účastníci odvolávali, ustanovil znalca na ocenenie vykonaných prác a doručoval písomnosti, v posudzovanej veci ani raz vecne nerozhodol (do podania sťažnosti na ústavnom súde) a navyše, konal nekoncentrovane a neefektívne.

18. Ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 249/1996 už len z dôvodu celkového trvania tohto konania (viac ako 16 rokov) došlo u sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedenú dĺžku konania nemožno v rozumnej miere ospravedlniť žiadnymi relevantnými okolnosťami tohto prípadu.

19. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

20. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietahov.

21. Aj keď ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní sp. zn. 9 C 249/1996 konal bez zbytočných prietahov, nepovažoval uplatnenie tejto svojej právomoci za dostatočné na to, aby sa dosiahla vo veci účinná náprava, a preto dospel k záveru, že treba rozhodnúť aj o žiadosti sťažovateľky priznať jej primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľka v sťažnosti žiadala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 4 000 €.

22. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo

spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení jeho výšky ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vzhľadom na doterajšiu celkovú dĺžku konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 C 249/1996, ako aj naplnenie princípu spravodlivosti ústavný súd považoval priznanie sumy 4 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. V neposlednom rade ústavný súd dodáva, že sťažovateľka v petite svojho návrhu požadovala priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 4 000 €, ktorou bol potom ústavný súd limitovaný. Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nepredstavuje realizáciu práva priznaného čl. 46 ods. 3 ústavy, t. j. primerané finančné zadosťučinenie nemožno stotožňovať s odškodným, s náhradou či už za skutočnú škodu alebo za ušlý zisk.

23. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

24. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

25. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľke, ktorá bola vo veci namietaných porušení práv úspešná, vznikli trovy konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal 2 úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie a podanie sťažnosti 17. októbra 2011. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie

právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) je 1/6 z výpočtového základu. Za jeden právny úkon vykonaný v roku 2011 patrí advokátovi odmena z výpočtového základu, ktorý je 741 €, t. j. 123,50 € a režijný paušál 7,41 €, teda spolu 130,91 €. Celková odmena advokátovi za právne zastúpenie pred ústavným súdom (za 2 úkony právnych služieb a 2 x paušálna náhrada) predstavuje sumu 261,82 €, ktorú je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcovi sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

26. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

27. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. februára 2012